

Joób
Máté

Megfelelő dioptria

Gondolatok a stratégia olvasása elé

Mikor kezdődik a stratégia megvalósítása?

A hosszú távú céloknak akkor van létjogosultsága, ha illeszkednek a hétköznapok valóságához. Ez természetesen a stratégiai munkafolyamatra is igaz. Ez az illeszkedés egyrészt jelenti azt, hogy a hosszú távra megfogalmazott célokért máris lehet tenni valamit. Ha egy stratégia megvalósítását holnap akarjuk elkezdni, akkor könnyen ugyanarra az eredményre jutunk, mint azoknál az ígéreteknel, amelyeknek a megvalósítását mindig csak másnap akarjuk elkezdni: „ma még eszem egy jó zsírosat”; „ezt még megveszem, de jövő hónaptól elkezdek spórolni”. Ismerjük ezeknek az ígéreteknek az eredményességét. Nem cél tehát, hogy a hosszú távú célok azonnal megvalósuljanak, sőt azt sem kell célul kitűznünk, hogy az öt éves tervet fele idő alatt teljesítsük. Szükséges azonban, hogy találjunk olyan megfogalmazott célokat és kapcsolódási pontokat, amelyek már ma arra inspirálnak bennünket, hogy a jövő feladatai már a mában elkezdődjenek a mi közreműködésünkkel.

Másrészt ez az illeszkedés a hosszú távú célok és a hétköznapok valósága között akkor valósulhat meg, ha találunk a magunk számára egy olyan képet, amely könnyebben befogadhatóvá teszi a stratégiai gondolkodást és inspirációt ad a kitűzött célok megvalósításához. Számomra ez a kép a nap indításához kapcsolódik, amikor személyes csendességem után kinyitom a naptáramat, és összegyűjtöm, hogy aznap milyen feladatokat kell elvégeznem. Az imádság és a nap megtervezése, azaz a prioritások összegyűjtése jó esetben kéz a kézben halad együtt. Akkor tudom a legeredményesebben zárni a napomat, ha a kettő közül egyik sem marad el, és ha az imádság és az elvégzendő feladatok nem válnak szét egymástól a nap folyamán.

Kikért van a stratégia?

Amióta nyilvános disputa folyik a stratégiáról és a stratégiakészítés folyamatáról, egyes fogalmak és gondolatok – amelyek korábban jól megvoltak egymás mellett – újra szembekerültek egymással. Ez persze egyáltalán nem baj, ha inspirálólag hat, ha felfrissíti a megfáradt fogalmak értelmezését, és ha előreviszi a párbeszédet. Nem szerencsés ugyanakkor, ha mereven használunk fogalmakat, és például azért vetjük el a stratégiai gondolkodást, mert abban

a Lélek szabadságának korlátját véljük felfedezni. Milyen abszurdnak is tűnne az igehirdetésre történő felkészülés, a mondanivaló alapos átgondolásának elvetése annak érdekében, hogy a Lélek kellő teret kapjon a megosztás során!

A *Credo* korábbi tematikus számában¹ már előkerült az a dilemma, hogy a stratégiának vajon az egyház megmentését kell-e szolgálnia, vagy inkább olyan egyházi stratégiára lenne szükség, amely a világ megmentését tűzi ki célul. Vajon mennyire kell elválasztanunk ezt a két célt, vagy éppen hogyan kapcsolható össze még szorosabban az egyházért és a világmentésért való munkálkodásunk? Amikor ezek a kérdések megfogalmazódnak bennem,

eszembe jut egy utazással kapcsolatos emlék. Egy ideig nem értettem, hogy vészhelyzet esetén a repülőgépen miért a szülőknak kell először magukra erősíteniük az oxigénmaszkot, majd csak utána próbálkozniuk azzal, hogy gyermekeikre is ráadják. Szülőként – magamra többször reflektálva olyan helyzetekben, amikor saját feszültségem megakadályozott abban, hogy igazán jelen tudjak lenni a gyermekeim számára – most már érteni vélem, hogy van olyan önzés, amely mások javát szolgálhatja. Ha túlzottnak is tűnik az az állítás, hogy a világ megmentéséhez az egyház megmentésén át vezet az út, először talán mégiscsak az egyház keretein belül kell megtalálnunk a megmentésre váró világot.

Hogyan vegyük kézbe a stratégiát?

Lehet, hogy kissé didaktikusnak tűnik, de szívesen ajánlom a kedves olvasók figyelmébe azt a tanulmányozási módot, amelyet hasonló szövegek esetében már többször alkalmaztam.

Figyelmesen olvasva a szöveget, jelöljük meg magunknak azokat a részeket, amelyek különösen is megérintettek bennünket. Akár azért, mert újszerű gondolatként hatottak, akár azért, mert valami olyasmit fogalmaztak meg, amire már mi is gondoltunk, vagy amit korábban már mi is megfogalmaztunk. Ezzel párhuzamosan a szöveg azon részeit is kiemelhetjük – természetesen eltérő megjelöléssel –, amelyekkel nem tudunk egyetérteni, vagy amelyek értelmezéséhez további magyarázatra van szükségünk. Ha ezt első körben egyénileg valósítjuk meg, érdemes később csoportosan is átbeszélni az olvasottakat és a személyes kiemeléseket.

„a stratégiának vajon az egyház megmentését kell-e szolgálnia, vagy inkább olyan egyházi stratégiára lenne szükség, amely a világ megmentését tűzi ki célul?”

¹ Élő kövek egyháza. Az evangélikus megújulás stratégiája. *Credo*, 2009. különszám.

Egy következő tanulmányozás során pedig minden egyes prioritással kapcsolatban megfogalmazhatjuk azokat az egyéni és közösségi (gyülekezeti, intézményi) lépéseket, amelyeket első lépésként akár már ma megtehetünk. Ilyen lehet például annak a megfogalmazása, hogy az önkéntesség jegyében mire ajánlom fel heti szinten az istentiszteleten töltött idő mértékében a szabadidőmet a gyülekezetemért.

Láthatóan evangélikus stratégia

Túl azon, hogy valóban öröndetes, hogy a stratégiai gondolkodás az utóbbi években intenzíven is megjelent egyházunk közéletében, hiba lenne nem megemlíteni és elemezni a 2007 óta zajló folyamattal kapcsolatos kritikai észrevételeket.

Véleményem szerint ez a túlon túl is hosszú folyamat rávilágított valami olyan sajátosságra, amelyet sokszor tetten érhetünk egyházunkban. Egyházi fórumainkon – akár gyülekezeti, akár országos szintre gondolunk – nagyon sok jó gondolat és ötlet hangzik el, de ezek továbbgondolása, alapos kidolgozása és megvalósítása sok esetben elmarad vagy megakad. Erre mindenképpen nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk és szakmailag jobban át kell gondolnunk, amikor a következő stratégiai ciklust kezdjük el tervezni, reménység szerint már 2016-ban.

Végezetül szeretném kiemelni azt a gondolatot, amellyel az előttünk álló stratégiai dokumentum kezdődik. Imádságunknak és tervezésünknek is azzal kell kezdődnie, hogy rácsodálkozunk arra, amit Isten értünk tett. Ezt követően kérdezhetünk rá arra, hogy mit és hogyan akar Isten rajtunk keresztül munkálkodni egyházunkban és a teremtett világban. Mindezt Urunk dicsőségére. Legyen ez evangélikus sajátossága stratégiánk megvalósításának!

Joób Máté (1972) evangélikus lelkész, gyakorlati teológus, a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének egyetemi docense. A stratégiai munkacsoport tagja, 2013 júliusától a Magyarországi Evangélikus Egyház Lelkészakadémiájának vezetője.